

Suomen yrittäjyysympäristö heikentyi neljässä vuodessa

7.9.2026

Global Entrepreneurship Monitor Suomi 2025/2026 -tutkimuksen (Björk ym., 2026) asiantuntija-arviot tarjoavat mahdollisuuden tarkastella, miten suomalainen yrittäjyysympäristö on muuttunut viime vuosina. Vertailu vuoden 2021 ja vuoden 2025 tulosten välillä piirtää kaksijakoisen kuvan: yrittäjyyden perusrakenteet ovat sinänsä säilyneet vahvoina, mutta samalla asiantuntijoiden arviot rahoituksen saatavuudesta, politiikkatuesta ja yrittäjyysilmapiiristä ovat heikentyneet. Myös arvioit yrittäjyyskasvatuksen toteuttamisesta toisella asteella ovat muuttuneet aiempaa kriittisemmäksi.

Tulokset viittaavat siihen, että Suomen yrittäjyysekosysteemissä on edelleen vahvuuksia, mutta toimintaympäristöä arvioidaan aiempaa varovaisemmin. Erityisesti taloudellisen epävarmuuden vuodet näyttävät jättäneen jälkensä asiantuntijoiden näkemyksiin.

Rahoitusympäristön arvioissa näkyy suurin muutos

Selvästi suurimmat muutokset vuosien 2021 ja 2025 välillä näkyvät yrittäjyyden rahoituksessa. Asiantuntijoiden arvio rahoituksen riittävyydestä laski tasolta 7,13 tasolle 5,36. Myös rahoituksen saatavuuden helppoutta kuvaava arvio heikkeni tasolta 6,61 tasolle 5,80. Muutos on huomattava, sillä vuonna 2021 rahoitus oli yksi suomalaisen yrittäjyysympäristön vahvuuksista. Vuonna 2025 asiantuntijat suhtautuvat tilanteeseen huomattavasti varovaisemmin.

Tulos tukee myös aiemmassa artikkelissamme esiin noussutta havaintoa siitä, että erityisesti alkuvaiheen

yritysten rahoituksen saatavuudessa nähdään puutteita. Vaikka kasvuyrityksille suunnattuja rahoitusinstrumentteja on edelleen tarjolla, asiantuntijat kokevat yrittäjyyden rahoitusympäristön kokonaisuutena aiempaa haastavammaksi. Taustalla voivat vaikuttaa yleinen taloudellinen epävarmuus, korkotason nousu sekä rahoitusmarkkinoiden kiristyneet ehdot.

Yrittäjyyspolitiikka saa aiempaa kriittisempiä arvioita

Myös yrittäjyyspolitiikkaa koskevat arviot heikkenivät vuosien 2021 ja 2025 välillä. Konkreettista politiikkatukea ja yrittäjyyden priorisointia kuvaava arvio laski tasolta 5,5 tasolle 4,66. Samalla byrokratiaa ja verotusta koskeva arvio heikkeni tasolta 6,32 tasolle 5,65.

Mielenkiintoista kuitenkin on, että julkisten ohjelmien arvioitiin toimivan hieman aiempaa paremmin. Yrityksille suunnattujen ohjelmien toimivuutta kuvaava arvio nousi tasolta 5,59 tasolle 5,83.

Tulos muistuttaa aiemmassa rahoitusartikkelissa esiin nousseesta ristiriidasta. Suomessa yrittäjyyttä tukevia ohjelmia ja palveluja arvioidaan olevan runsaasti, mutta samalla yrittäjyyden priorisointi politiikassa ja ohjelmien kokonaisvaikuttavuus herättävät asiantuntijoissa epäilyksiä. Panostukset erityisesti uusien yritysten tukemiseen nähdään puutteelliseksi.

Yrittäjyyskasvatus heikentynyt perus- ja toisella asteella

Yksi kiinnostavimmista muutoksista vuosien 2021 ja 2025 välillä liittyy yrittäjyyskasvatukseen. Asiantuntija-arvioiden mukaan yrittäjyyteen liittyvän opetuksen ja käytännön yritystaitojen painotus on heikentynyt erityisesti perus- ja toisella asteella. Arvio laski neljässä vuodessa tasolta 6,09 tasolle 5,24. Tämä viittaa siihen, että yrittäjyys ei näytä olevan koulujärjestelmässä yhtä vahvasti esillä kuin aiemmin.

Sen sijaan korkeakoulujen ja muun myöhemmän vaiheen yrittäjyyskoulutuksen arvioitiin säilyneen lähes ennallaan. Näiden koulutusasteiden arvio laski vain hieman tasolta 6,01 tasolle 5,99, mikä kertoo yrittäjyysosaamisen tukemisen säilyneen vahvana erityisesti koulutuspolun myöhemmissä vaiheissa.

Tulos on kiinnostava suhteessa aiemmassa artikkelissa käsiteltyihin nuorten yrittäjyysasenteisiin. GEM-tutkimuksen mukaan nuoret suhtautuvat yrittäjyyteen muuta väestöä myönteisemmin ja näkevät siinä muita ikäryhmiä enemmän mahdollisuuksia. Tästä näkökulmasta yrittäjyyskasvatuksen heikentyminen perus- ja toisella asteella on yllättävä havainto, sillä juuri näissä koulutusvaiheissa nuorten käsitykset työelämästä, yrittäjyydestä ja uravaihtoehdoista alkavat muodostua. Toisaalta Raappanan (2026) väitöstutkimuksessa on todettu, ettei yrittäjyyskasvatus yksin riitä lisäämään yrittäjyyttä, vaan yrittäjyyspäätöksiin vaikuttavat myös lähipiiri, roolimallit ja yhteiskunnallinen ilmapiiri.

Tämä havainto sopii hyvin yhteen myös tämän tutkimuksen tulosten kanssa. Vaikka yrittäjyyskasvatuksen

arvioidaan heikentyneen erityisesti perus- ja toisella asteella, vielä suurempi heikennys näkyy yrittäjyyden kulttuurisessa ja sosiaalisessa tuessa. Siksi yrittäjyyden vahvistaminen ei ole pelkästään koulutuspolitiikan kysymys, vaan liittyy laajemmin siihen, millaisena uravaihtoehtona yrittäjyys yhteiskunnassa nähdään.

Infrastruktuuri on edelleen Suomen selkeä vahvuus

Yksi havainto toistuu lähes kaikissa kansainvälisissä vertailuissa: Suomen infrastruktuuri on edelleen yrittäjyyden kiistaton vahvuus. Fyysistä infrastruktuuria ja palveluiden saavutettavuutta kuvaava arvio pysyi erittäin korkealla tasolla, laskien vain hieman tasolta 8,59 tasolle 8,52. Myös ammatillinen ja kaupallinen infrastruktuuri säilyi vahvana (6,92 → 6,86).

Tulos näkyi myös Pohjoismaiden ja Baltian maiden vertailussa, jossa Suomi sijoittui useilla infrastruktuuria kuvaavilla mittareilla kärkeen. Suomen yrittäjyysympäristön vahvuudet eivät siis ole kadonneet. Yritystoiminnan perusedellytykset ovat edelleen erittäin vahvat.

Yrittäjyysilmapiiri on edelleen Suomen heikoin lenkki

Huolestuttavin havainto liittyy yrittäjyyskulttuuriin. Yrittäjyyden kulttuurista ja sosiaalista tukea kuvaava arvio laski tasolta 5,43 tasolle 4,65. Tämä tekee yrittäjyysilmapiiristä yhden harvoista yrittäjyyden puitetekijöistä, jonka arvio jäi alle riittävänä pidetyn tason. Käytännössä asiantuntijat eivät näe suomalaisen yhteiskunnan tukevan yrittäjyyttä tai yrittäjäriskiä erityisen vahvasti.

Havainto tukee myös muita GEM-tuloksia. Sarjan aiemmissa artikkeleissa olemme osoittaneet, että suomalaiset suhtautuvat yrittäjyyteen kansainvälisesti vertaillen melko varovaisesti ja että yrittäjyysaikomukset ovat Suomessa matalalla tasolla. Vaikka nuorten asenteissa näkyy myönteisiä muutoksia, yrittäjyys ei edelleenkään näyttäydy yhtä houkuttelevana tai arvostettuna uravaihtoehtona kuin monissa vertailumaissa.

Naisyrittäjyyden tukipalvelut saavat kiitosta, mutta kannustus yrittäjyyteen heikkoa

Vertailu vuosien 2021 ja 2025 välillä tarjoaa myös kiinnostavan näkökulman naisyrittäjyyteen. Asiantuntijoiden mukaan käytännön tukipalvelut, kuten lastenhoito-, koti- ja hoivapalvelut, tukevat edelleen hyvin yrittäjyyden ja perhe-elämän yhteensovittamista. Näiden palveluiden arviot nousivat hieman vuoden 2021 tasosta ja pysyivät erittäin korkeina, yli kahdeksan pisteen tasolla.

Sen sijaan kulttuurinen ja sääntelyyn liittyvä tuki on heikentynyt. Arvio siitä, kannustaako suomalainen

kulttuuri naisia yhtä paljon yrittäjyyteen kuin miehiä, laski tasolta 6,7 tasolle 6,0. Vielä selvempi pudotus nähtiin yrittäjyyttä kannustavan sääntelyn osalta, jossa arvio laski tasolta 4,4 tasolle 3,3.

Tulos täydentää aiemmassa sukupuolten välistä yrittäjyyskuilua käsitelleessä artikkelissa esiin nousseita havaintoja: yrittäjyyden rakenteellinen tuki on Suomessa vahvaa, mutta naisten yrittäjyyden kannustimissa ja resurssien saavutettavuudessa nähdään edelleen kehittämistarpeita.

Vahva perusta ei yksin riitä

Vertailu vuosien 2021 ja 2025 välillä kertoo ennen kaikkea siitä, että Suomen yrittäjyysekosysteemin vahvuudet ovat säilyneet, mutta optimismi on vähentynyt.

Infrastruktuuri ja monet institutionaaliset rakenteet toimivat edelleen hyvin. Sen sijaan rahoituksen saatavuus, politiikkatuki ja yrittäjyyskulttuuri saavat asiantuntijoilta aiempaa kriittisempiä arvioita. Tulokset muistuttavat siitä, että yrittäjyyden edellytykset eivät synny pelkästään toimivista rakenteista. Tarvitaan myös myönteistä ilmapiiriä, toimivia rahoitusmarkkinoita ja uskoa siihen, että yrittäjyys on yhteiskunnassa aidosti arvostettu ja kannustettu uravaihtoehto.

Tämä artikkeli kuuluu Global Entrepreneurship Monitor Suomi 2025/2026 -tutkimusta käsittelevään artikkelisarjaan. GEM-tutkimusta toteuttavat Suomessa Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu osana kansainvälistä Global Entrepreneurship Monitor -tutkimuskonsortiota. Suomen tutkimusta ovat rahoittaneet Suomen Yrittäjät, Keskitien säätiö, Säästöpankki Optia ja Töysän Säästöpankkisäätiö.

Sarjassa aiemmin ilmestyneet artikkelit:

Suomi on ehkä onnellisin maa, mutta ei yritteliäinHyvät rakenteet eivät yksin tee yrittäjyyskulttuuriaSukupuolten välinen yrittäjyyskuilu hidastaa Suomen uudistumistaNuoret näkevät yrittäjyydessä enemmän mahdollisuuksia kuin muu SuomiAsiantuntijat uskovat tekoälyyn enemmän kuin yrittäjät sitä hyödyntävätKasvuyrityksiä tuetaan, mutta uusien yrittäjien rahoituksessa ongelmiaKestävyys on suomalaisen yrittäjyyden vahvuus, mutta ei vielä kasvun moottoriYrittäjyys ei aina ala mahdollisuudestaSuomi on hyvin rakennettu yrittäjyysmaa – mutta Baltia on yrittäjämyönteisempiYrityksestä poistuminen ei aina tarkoita yrityksen loppua**Sanna Joensuu-Salo, Anmari Viljamaa ja Elina Varamäki**
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Pauliina Björk, Martti Saarela, Nafisa Yeasmin, Robert van der Have, Ossi Kotavaara ja Matti Muhos
Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti

Lähteet

Björk, P., Joensuu-Salo, S., Viljamaa, A., Saarela, M., Yeasmin, N., van der Have, R., Kotavaara, O., Varamäki, E., & Muhos, M. (2026). *Global Entrepreneurship Monitor 2025/2026 Finnish Report* (Publications of the University of Oulu Kerttu Saalasti Institute, 4/2026). University of Oulu Kerttu Saalasti Institute.

https://urn.fi/URN:NBN:fi:oulu-202604012418

Raappana, A. (2026). *The effect of various learning environments on the development of adolescents' entrepreneurial potential* [Doctoral dissertation, Lappeenranta-Lahti University of Technology LUT]. Acta Universitatis Lappeenrantaensis. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-412-431-7